

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi¹

 <https://doi.org/>

10.55107/turksosbilder.1180476

Bedriye ŞİMŞEK
bedriyesimsek5@gmail.com
[0000-0002-4321-2455](https://doi.org/10.55107/turksosbilder.1180476)

Hilal KAHRAMAN
hilalyucelkahraman@gmail.com
[0000-0002-5680-8362](https://doi.org/10.55107/turksosbilder.1180476)

Özet

Erken çocukluk dönemi, gelişim itibarıyla insanın fiziksel, sosyal ve zihinsel yönden en hızlı geliştiği dönemdir. Bu dönemde yapılacak olan müdahalelerin ileri dönemde elde edilecek olan çıktılar açısından önemli olduğu bilinmektedir. Bu sebeple erken çocukluk eğitimi, ülkelerin eğitim politikaları açısından öncelikli konular arasında yer almaktadır. Uluslararası çalışmalardan elde edilen veriler de bu durumun önemini desteklemektedir. Erken çocukluk eğitiminin önemi konusunda yapılan birçok çalışmadan elde edilen veriler, Türkiye’de de bu konuda farkındalığın artmasına yol açmış ve her çocuğun okul öncesi eğitimden yararlanabilmesi öncelikli hedef haline gelerek, konuyla ilgili adımlar atılmasına ve politikalar üretilmesine sebep olmuştur. Strateji ve Bütçe başkanlığı tarafından yayınlanan 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı’ nda fırsat eşitliğini temel alarak çocukların eğitime erişiminin artırılması, erken çocukluk eğitiminin 5 yaş için zorunlu eğitim kapsamına alınması ve niteliğinin artırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir. Bu sebeple gelecek dönemde okul öncesi eğitime erişimin artırılması için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 40 bin yeni anasınıfı açma projesi başlatılarak, okul öncesi eğitimin 5 yaş için zorunlu eğitim kapsamına alınması, okullaşma oranının ve okulların niteliğinin artırılması hedeflenmektedir. Bu çalışma ile 40 bin yeni anasınıfı açma projesinin etkililiği, talebi karşılama konusundaki yeterliliği, projenin uygulanması ile gündeme gelen öğretmen, fiziksel

¹ Bu çalışma VIII. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

donanım, finansman gibi konular hakkında okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin alınarak sürecin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması uygulanmıştır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmada Sivas il merkezinde proje kapsamında anasınıfı açılan okullarda öğretmen ve/veya yönetici olarak görev yapmak ölçüt olarak belirlenmiş ve bu okullarda görev yapan 10 okul yöneticisi ve 10 okul öncesi öğretmenin görüşleri alınmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda özetle projenin erken çocukluk eğitim politikaları açısından önemli bir adım olduğu ancak sürecin gerekli planlamanın tam olarak yapılmadan hayata geçirilmesinin projenin uygulanma aşamasında sıkıntılar yarattığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitim, Erken çocukluk eğitimi- politikaları, Okul öncesi eğitim, Proje*

Evaluation of the Ministry of National Education's Project to Open 40 thousand New Kindergarten

Abstract

Early childhood is the period in which a person develops the fastest physically, socially and mentally in terms of development. It is known that the interventions to be made in this period are important in terms of the outputs to be obtained in the future. For this reason, early childhood education is among the priority issues in terms of education policies of countries. Data obtained from international studies also support the importance of this situation. The data obtained from many studies on the importance of early childhood education have led to an increase in awareness of this issue in Turkey, and it has become the primary target for every child to benefit preschool education, leading to steps and policies to be produced on the subject. In the Presidential Annual Program for the Year 2022 published by the Strategy and Budget Presidency, it is stated that it is aimed to increase children's access to education based on equality of opportunity, to include early childhood education in the scope of compulsory education for the age of 5 and to increase its quality. For this reason, in order to increase access to preschool education in the future, the Ministry of National Education aims to open 40 thousand new kindergartens, to include preschool education in the scope of compulsory education for the age of 5, and to increase the rate of schooling and the quality of schools. With this study, it was aimed to evaluate the process by taking the opinions of school administrators and preschool teachers about the effectiveness of the project to open 40 thousand new kindergartens, its adequacy in meeting the demand, the teachers, physical equipment and financing that came to the agenda with the implementation of the project. In this study, a case study, one of the qualitative research methods, was used. The study group was determined by the criterion sampling method, one of the purposive sampling methods. In the research, working as a teacher and/or administrator in schools where kindergarten was opened within the scope of the project in Sivas city center was determined as a criterion and the opinions of 10 school administrators and 10 preschool teachers working in these schools were taken. Data were collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers. The obtained data were analyzed using the content analysis method. As a result of the study, it was determined that the project was an important step in terms of early childhood education policies, but the implementation of the process without the necessary planning caused difficulties in the implementation phase of the project.

Key Words: *Education, Early childhood education- policies, Preschool education, Project*

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

GİRİŞ

Gelişim özelliği itibarıyla bir insanın yaşamının ilk yıllarında zekâ, kişilik ve sosyal özelliklerinin hızlıca geliştiği ve hayatının sonraki dönemleri için bunun hayati bir önem taşıdığı günümüzde pek çok araştırmayla da ortaya konmuştur (Tunçeli ve Zembat, 2017; Ilgar ve Ilgar, 2013; Günsoy, 2009). Kritik bir dönem olarak da adlandırılan erken çocukluk döneminde (0-6 yaş) gelişim çok hızlı bir şekilde meydana gelmektedir. Özellikle çocuğun hayatının ileriki dönemine de etki edecek olan fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden kazandığı ve geliştirdiği kazanımların yanı sıra akademik anlamda da hazır bulunuşluk oluşturmaya başladığı dönemdir (Turhan ve Özbay, 2016).

Erken çocukluk eğitimi 0-6 yaş arası dönemde çocuğun bakım ve gelişimini de kapsayan bir eğitim dönemidir. Erken çocukluk eğitimi ve bakımı, çocukların bilişsel yeteneklerini ve sosyo-duygusal gelişimini iyileştirebilir, yaşam boyu öğrenme için bir temel oluşturmaya yardımcı olabilir, çocukların öğrenme çıktılarını daha adil hale getirebilir, yoksulluğu azaltabilir ve nesilden nesile sosyal hareketliliği iyileştirebilir (OECD, 2017). Okul öncesi eğitimin amacı çocukları okula hazırlamak, çocuğu sağlıklı, gelişmiş, bağımsız bir birey olarak yetiştirmek, yeteneklerini ortaya çıkarmak, öğrenme tutkusunu oluşturmak, sistemli eğitim geliştirmektir (Normatova, 2022). Erken öğrenmenin etkilerinin çocukların yaşamları boyunca devam ettiğine ve eğitim başarısını, yetişkinlerin kazancını ve hatta suç ve suçluluğu etkilediğine dair artan bir bilinçlenme vardır (Barnett ve Yarosz, 2007). İnsan hayatını önemli derecede etkileyen bu dönemde çocukların her anlamda desteklenmesinin gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir.

Dünya da pek çok kuruluş kendi amaçları çerçevesinde raporlar yayınlamaktadır. Bu raporlarda eğitim ile ilgili araştırmalarda elde edilen verilere ve bu veriler hakkında değerlendirme ve önerilere rastlanmaktadır. Bu raporlar eğitim politikalarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve ülkeler arasında karşılaştırmalar yapılmasına imkân vermektedir. Uluslararası düzeyde pek çok ülkenin de katıldığı Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından yapılan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) sınavlarının sonuçlarına etki eden değişkenlerde, özellikle okul öncesi eğitime dair faydalı bilgiler edinilmektedir. Bu sınavlarda, ortaöğretime devam eden okul öncesi eğitim almış çocukların diğer çocuklara oranla sınav puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir (MEB, 2016; Okatan, 2021). Erken dönemde eğitime yatırım yapmanın sağladığı güçlü faydalara dair kanıtlar elde edildikçe, ülkelerin sektörlere yüksek vasıflı işgücünü çekmek, bunu sürdürmek ve elde tutmak için etkili politikalara ihtiyacı vardır (OECD, 2020). Bu durumun sağlayacağı faydalar konusunda farkındalığın artması özellikle erken çocukluk eğitimi tüm ülkelerin eğitim politikaları için en başta gelen konular arasına almıştır. Erken çocukluk eğitimi hem insanların kendi gelişimi için hem de sürdürülebilir, ekonomik ve toplumsal kalkınma için son derece önemli bir adımdır (AÇEV ve ERG, 2016). Bu dönemde yapılan tüm yatırımların sonraki dönemde getirisi yüksek olmaktadır. Bu nedenle yapılan yatırımların doğru şekilde hayata geçirilmesi önem taşımaktadır. Niteliksel anlamda sıkıntıları olan ve yeterince yapılamayan yatırımlar gelecek dönem için ekonomik ve sosyal anlamda büyük sorunları beraberinde getirecektir. Erken çocukluk eğitimine yapılan tüm yatırımlar “insani sermaye” ye yatırım olarak görülmelidir. Bu bağlamda ülkeler bu dönemde kendi yararları ve gelişimleri açısından bu konuya öncelik vermelidirler (Kaytaz ve Öztürk, 2019).

Özellikle küreselleşme ile birlikte Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Dünya Bankası (WB), Birleşmiş Milletler (UN) ve Avrupa Birliği (EU) gibi uluslararası kuruluşlar ülkelerin eğitim politikalarını dünya ile uyumlu hale getirmektedir. Bu kuruluşlar gerek anlaşmalar aracılığıyla gerek

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

karşılaştırmalı veriler sunarak gerek finansal destek sağlayarak gerekse bilimsel kanıtlara dayalı veriler sunarak ülkelerin eğitim politikalarını biçimlendirmektedir. Türkiye'nin de bu nedenle erken çocukluk eğitim politikalarını giderek artan bir biçimde gündeme aldığı ve bu konuda çalışmalar yaptığı görülmektedir. Erken çocukluk eğitiminin önemi konusunda yapılan birçok çalışmadan elde edilen veriler, ülke olarak bu konuda farkındalığın artmasına yol açmış ve her çocuğun okul öncesi eğitimden yararlanabilmesi öncelikli hedef haline getirilerek, bu konuda adımlar atılmasına ve son yıllarda gündeme alınarak politikalar üretilmesine sebep olmuştur. MEB, içinde bulunulan çağın bir gereği olarak eğitim alanında kalite ve niteliği artırmak için 2023 Eğitim Vizyon Belgesi yayınlamıştır. Bu belgede erken çocukluk eğitimine ilişkin de önemli konulara vurgu yapılmıştır. Belge çerçevesinde, zorunlu eğitim yaşının 5 yaş olarak belirlenmesi, toplum temelli erken çocukluk hizmetlerinin yaygınlaştırılması, fırsat eşitliğinin sağlanması, anne baba eğitimlerinin verilmesi gibi hedefler ortaya konulmuştur (MEB, 2018). Bu anlamda erken çocukluk eğitimi ile ilgili belge içerisinde ayrı bir yer verilmesi ve öneminin vurgulanması ülke politikaları açısından büyük önem taşımaktadır. On Birinci Kalkınma Planı' nda yer alan amaçlardan biri nitelikli insanlardan oluşan güçlü bir toplum oluşturmaktır ve bunun için eğitim politikaları ve tedbirler belirlenmiştir. Bu bağlamda erken çocukluk eğitimiyle ilgili 2023 Eğitim Vizyon Belgesi' nde yer alan hedeflere ek olarak, ihtiyaca yönelik yeni derslikler yapılması planlanmıştır (SBB, 2019). Benzer şekilde 20. Millî Eğitim Şûrası' nda erken çocukluk eğitimiyle ilgili pek çok tavsiye kararına rastlanmaktadır. Bu kararların öncelikli olarak MEB' e yapılan bağış ve desteklerin okul öncesi eğitime aktarılması, okullaşma oranının, eğitime erişim fırsatlarının ve okul öncesi eğitimde nicelikle birlikte niteliğin de aynı oranda artırılması gerektiği yönünde olduğu görülmektedir (TTKB, 2021).

Strateji ve Bütçe başkanlığı tarafından yayınlanan 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı da bu belgelerden biridir. Söz konusu belgede fırsat eşitliğini temel alarak çocukların eğitime erişiminin artırılması, erken çocukluk eğitiminin 5 yaş için zorunlu eğitim kapsamına alınması ve niteliğinin artırılmasının amaçlandığı belirtilmiştir. (SBB, 2022). Bu sebeple gelecek dönemde okul öncesi eğitime erişimin artırılması için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Temel Eğitimde 10 bin Okul Projesi kapsamında 40 bin yeni anasınıfı açma projesi başlatılarak net okullaşma oranının 5 yaş için 2021-2022 eğitim öğretim döneminde yüzde 89 seviyesine çıkarmak amaçlanmıştır. Hedeflere ulaşılması açısından erken çocukluk eğitimine yapılan yatırımların da giderek arttığı görülmektedir. Bu amaçla 2022 yılı sonuna kadar 3 bin yeni anaokulu ve 40 bin yeni anasınıfı açma planlanmış ve projenin başlamasıyla birlikte 7 bin 500 anasınıfı açılarak eğitime başlanmış ve sınıfların onarımı, donatımı ve materyal desteği için 65 milyon lira ödenek kullanılmıştır. Bu yatırımlarla okullaşma oranı yüzde 90'a yükselmiştir (MEB, 2022).

Bu çalışma ile Temel Eğitimde 10 bin Okul Projesi kapsamında 40 bin yeni anasınıfı açma projesinin etkililiği, talebi karşılama konusundaki yeterliliği, projenin uygulanması ile gündeme gelen öğretmen, fiziksel donanım, finansman gibi konular hakkında okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin alınarak sürecin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

Yönetici ve öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 bin yeni anasınıfı açma projesinin;

1. Etkililiği hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. Uygulanmasındaki yönetsel süreç ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. Uygulama sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerileri ile ilgili görüşleri nelerdir?
4. Projeden beklentileri nelerdir?

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması uygulanmıştır. Durum çalışması, karmaşık bir konuda gerçek yaşam bağlamında derinlemesine, çok yönlü bir anlayış oluşturmak için kullanılan bir araştırma yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, ilgilenilen bir konu, olay veya fenomen hakkında derinlemesine bir değerlendirme elde etme ihtiyacı olduğunda özellikle yararlıdır (Crowe ve ark., 2011). Çoğu durumda, bir durum çalışması yöntemi, çalışma konusu olarak küçük bir coğrafi alanı veya çok sınırlı sayıda kişiyi seçer. Yöntem, aslında sınırlı sayıda olay veya koşulun ve bunların ilişkilerinin ayrıntılı bağlamsal analizi yoluyla gerçek yaşam olgusunu araştırır (Zainal, 2007).

Bu çalışmada MEB tarafından yapılan proje bir durum olarak alınmış ve projenin değerlendirilmesine ilişkin okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenleri olmak üzere iki ayrı çalışma grubunun görüşleri alınmıştır.

ÇALIŞMA GRUBU

Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemleri, seçilen bireylerin veya grubun deneyimlerinin anlaşılmasını geliştirmek veya teoriler ve kavramlar geliştirmek için tasarlanmıştır. Bu yöntemle araştırmacılar, bilgi açısından zengin vakaları, yani araştırma sorusuna en büyük içgörüyü sağlayan bireyleri, grupları, organizasyonları veya davranışları seçerek bu amaca ulaşmaya çalışırlar (Devers ve Frankel, 2000). Ölçüt örnekleme yöntemi ise özellikle bir fenomenin derinlemesine araştırılmasında fayda sağlamaktadır. Genellikle, birlikte çalışılan bir fenomeni veya bu fenomenin meydana gelmesi muhtemel olan sınırlı bir popülasyonu belirleyen özelliklerin bir kombinasyonunu içerir. Ortaya çıkan örnek, seçilen kriterlere göre homojendir ve bu kriterlere ilişkin kararlar önceden verilir (Flick, 2013).

Araştırmada Sivas il merkezinde proje kapsamında anasınıfı açılan okullarda öğretmen ve/veya yönetici olarak görev yapmak ölçüt olarak belirlenmiş ve toplamda proje kapsamına alınan 20 okuldaki 9'unda proje iptal edilmiştir. Projenin uygulandığı 11 okuldaki bir tanesi görüşme yapmayı kabul etmediği için araştırmaya dâhil edilmemiş ve sonuç olarak projenin devam ettiği okullarda görev yapan 10 okul yöneticisi ve 10 okul öncesi öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. İl merkezindeki Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcılar (Yöneticiler)	Cinsiyet	Kıdem	Eğitim Düzeyi	Branş	Okul Türü
Y1	Erkek	30	Lisans	Sınıf öğretmenliği	İlkokul
Y2	Erkek	10	Lisans	Rehberlik	Lise
Y3	Kadın	29	Lisans	Coğrafya öğretmenliği	Lise
Y4	Erkek	18	Lisans	Sınıf öğretmenliği	İlkokul
Y5	Erkek	22	Yüksek lisans	Sınıf öğretmenliği	Ortaokul
Y6	Kadın	10	Lisans	Sınıf öğretmenliği	İlkokul
Y7	Erkek	30	Lisans	Din kültürü öğretmenliği	Ortaokul
Y8	Erkek	17	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	Anaokulu
Y9	Erkek	11	Lisans	Sınıf öğretmenliği	İlkokul
Y10	Erkek	22	Lisans	Sınıf öğretmenliği	İlkokul

Katılımcılar (Öğretmenler)	Cinsiyet	Kıdem	Eğitim Düzeyi	Branş	Okul Türü
Ö1	Kadın	5	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	İlkokul
Ö2	Kadın	16	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	İlkokul
Ö3	Kadın	7	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	İlkokul
Ö4	Kadın	9	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	İlkokul
Ö5	Kadın	1	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	Lise
Ö6	Kadın	5	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	İlkokul
Ö7	Kadın	1	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	Anaokulu
Ö8	Kadın	4	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	Ortaokul
Ö9	Kadın	3	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	Ortaokul
Ö10	Kadın	1	Lisans	Okul öncesi öğretmenliği	Lise

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

VERİLERİN TOPLANMASI

Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler genellikle araştırmacı bir konuyu derinlemesine araştırmak ve verilen cevapları tam olarak anlamak istediğinde kullanılır (Harrell ve Bradley, 2009). Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, araştırmacının neleri öğrenmek istediği, hangi konuları ele alacağı ve bununla ilgili sorabileceği bir dizi sorusu bulunmaktadır. Ancak görüşme sırasında katılımcılar soruları ve tartışılan alanları değiştirerek kendileri için önemli olan yönleri ele alabilir ve bunu yaparak araştırma sorusunu araştırmacının daha iyi anlayabilmesini sağlayabilir (Fylan, 2005).

Güvenirlilik, benzer gözlemler yapan diğer araştırmacıların analizlerinin benzer yorumlar ve sonuçlar üretme derecesini ifade eder. Dış güvenirlik, bağımsız araştırmacıların aynı temaları keşfedip keşfetmeyeceği veya aynı veya benzer ortamlarda aynı yapıları oluşturup oluşturmayacağı konusunu ele alır (Franklin ve Ballan, 2001). Bu bağlamda görüşme formunda bulunan sorular konu ile ilgili literatür taraması yapılarak yönetici ve öğretmen formları olmak üzere ayrı ayrı hazırlanmış ve daha sonra nitel araştırma ve eğitim politikaları konusunda bir uzman öğretim üyesinin görüşü alınarak tekrar düzenlenmiştir. Geçerlik, araştırmacı tarafından ele alınan problemin nesnel bir şekilde değerlendirilmesi ve elde edilen bulguların doğruluğu, derinliği ve kapsamı ile ilgilidir (Cohen, Manion ve Morrison, 2002). Bu amaçla kapsam geçerliğinin sağlanması için 1 öğretmen ve 1 yönetici ile ön uygulama yapılarak sorulara son şekli verilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla yazılı olarak veya ses kaydı alınarak toplanmıştır. Araştırmada yer alan katılımcılara okul yöneticileri için (Y1, Y2, Y3, ...) ve okul öncesi öğretmenleri için (Ö1, Ö2, Ö3, ...) kodları verilmiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, metinlerden veya diğer anlamlı maddelerden kullanım bağlamlarına ilişkin tekrarlanabilir ve geçerli çıkarımlar yapmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir. Teknik olarak içerik analizi, yeni anlayışlar sağlar, bir araştırmacının belirli fenomenleri anlamasını artırır veya pratik eylemler hakkında bilgi verir (Krippendorff, 2003). İçerik analizindeki ana fikir, metnin birçok kelimesinin çok daha az içerik kategorisine sınıflandırılmasıdır. Her kategori bir, birkaç veya birçok kelimedenden oluşabilir. Aynı kategoride sınıflandırılan kelimeler, deyimler veya diğer metin birimlerinin benzer anlamlara sahip olduğu varsayılır (Weber, 1990).

Veriler görüşme formundaki her soru için oluşturulan word belgesine aktarılarak gruplandırılmış ve sonrasında oluşturulan belgelerdeki ifadelerden kodlar oluşturulmuştur. İç geçerlik, bir çalışmanın tasarlanma, yürütülme ve analiz edilme biçiminin, çalışmadaki araştırma sorularına güvenilir yanıtlar verip vermediğini inceler (Andrade, 2018). Araştırma da iç geçerliğin sağlanması için verileri toplama, analiz etme ve yorumlamada birden fazla araştırmacının yer aldığı araştırmacı üçgenlemesi (Denzin, 2017) tekniği kullanılarak elde edilen veriler çalışmanın araştırmacıları tarafından birlikte analiz edilmiş, kodlar, alt temalar ve temalar konusunda fikir birliğine varılarak son hali verilmiştir. İç güvenirliğin artırılması için elde edilen veriler yorum yapılmadan doğrudan sunulmuştur. Veriler tablolar haline getirilmiş ve araştırmayla ilgili daha iyi bilgi edinilebilmesi amacıyla katılımcılara ait bazı ifadeler tabloların altına doğrudan alıntı olarak sunulmuştur.

BULGULAR

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Bu bölümde “Millî Eğitim Bakanlığı’ nın 40 bin yeni anasınıfı açma projesi” nin etkililiği, talebi karşılama konusundaki yeterliliği, projenin uygulanması ile gündeme gelen öğretmen, fiziksel donanım, finansman gibi konular hakkında okul yöneticileri ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri bağlamında değerlendirmek amacıyla görüşme formundaki sorulara katılımcıların verdikleri cevaplarla elde edilen tema, alt tema ve kodlarla ifade edilerek tablolastırılmış bulgulara ve doğrudan katılımcı görüşlerine alt problemler doğrultusunda yer verilmiştir.

1. Projenin etkililiği hakkındaki yönetici ve öğretmen görüşleri:

Projenin değerlendirilmesine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin alınmasında “*Millî Eğitim Bakanlığı’ nın 40 bin yeni anasınıfı açma projesini nasıl değerlendiriyorsunuz? Okul öncesi eğitime katkıları neler olabilir? Öğrenci talebini karşılamaya yeterli midir?*” gibi sorular yöneltilmiş ve alınan cevaplar tema, alt tema ve kodlarla yönetici görüşleri Tablo 2’de ve öğretmen görüşleri Tablo 3’te sunularak, katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Tablo 2. Millî Eğitim Bakanlığı’ nın 40 bin yeni anasınıfı açma projesinin değerlendirilmesine ilişkin yönetici görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Okul Öncesi Eğitime Katkıları	Eğitime Erişimin Arttırılması	Okullaşma oranını artırdı.
		Daha fazla çocuğa ulaşma olanağı sağladı.
		Fırsat ve imkân eşitliği sağlayan bir çalışma oldu.
	Çocuğun Gelişimsel Açıdan Desteklenmesi	Olumlu bir gelişme oldu.
		Çocuğun sosyal gelişimini destekler.
		Çocuğun bilişsel yönden gelişiminin destekler.
Olumsuz Etkiler	Açıdan Desteklenmesi	Okula uyumu kolaylaştırır.
	Olumsuz Etkiler	İlkokula gelişimsel açıdan hazır olmayı sağlar
		Planlama yönünden eksikler bulunuyor.
Öğrenci Talebini Karşılama	Olumlu Etkiler	Acele yapıldı.
		Nitelik yönünden eksiklikleri bulunuyor.
		Nicelik ön plana çıkarılıyor.
	Olumsuz Etkiler	Zorunlu eğitim kapsamına alınması önemlidir.
		Her okulda anasınıfı bulunması olumludur.
		Başlangıç aşaması için yeterlidir.
Olumsuz Etkiler	İlkokula başlayacak her öğrenciyi kapsayamamaktadır.	
	Kalabalık nüfuslu bölgelerde öğrenci sayısını karşılamada yeterli olmayabilir.	
	Fiziki yapıların yetersizliği sınıf sayısına	

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

		artırmada sıkıntı yaratabilir.
		Okullaşma oranının artırır.
	Olumlu Etkiler	Okul öncesi eğitimi destekler.
		Dezavantajlı bölgelerde çocukların eğitime erişimini artırır.
Okul Öncesi Eğitimin Kalite ve Niteliğine Etkileri		Zamanlamada hata yapıldı.
		Plansızlık olumsuz sonuçlar ortaya çıkardı.
		Niteliğe öncelik verilmedi.
	Olumsuz Etkiler	Finansal olarak daha çok destek gerektiriyordu.
		Yeterli kaynak sağlanamadı.
		Sınıf mevcutlarını arttırdı.
		Gelişen teknolojiye uygun düzenlemeler yapılmadı.

Yöneticiler projeyi “okul öncesi eğitime katkıları”, “öğrenci talebini karşılama” ve “okul öncesi eğitimin kalite ve niteliğine etkileri” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Değerlendirmelerinde en çok eğitime erişimin artırılması, fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması, çocuğun gelişimsel açıdan desteklenmesi, zorunlu eğitim kapsamına alınması, okullaşma oranını artırması gibi olumlu etkileri üzerinde durmaktadırlar. Ancak nitelik yönünden eksikliklerin bulunması, niceliğin ön plana çıkarılması, fiziki yetersizlikler, finansal desteğin azlığı, ilkokula başlayacak her çocuğu kapsayamaması gibi olumsuz etkilerini de vurgulamaktadırlar. Katılımcıların konuya ilişkin bazı görüşleri şu şekildedir:

“Projenin uygulanma aşamasında hedef dışına çıkıldığını, projenin gerekli altyapı çalışmalarının yapılmadan direkt uygulanmaya başladığını düşünüyorum. Ana sınıfı sayısının çoğaltılması, çocukların ana sınıfına ulaşımının kolaylaştırılması heyecan verici olumlu bir gelişme fakat bu çalışma maalesef birçok alanda sayılarda kaldı. Nitelikten çok niceliğe önem verildi.” (Y6)

“Çok güzel bir gelişme. Çocukların okul öncesi eğitimi alması faydalıdır. Bu eğitimi alan ve almayan çocukların ilkokulda özellikle farkını gözlemleyebiliyoruz. Hazır olarak geliyorlar, sosyal yönden daha iyi ilişkiler kurabiliyorlar. Bu projenin okullaşma oranlarını artırması da olumludur.” (Y4)

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Tablo 3. Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 bin yeni anasınıfı açma projesinin değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Okul Öncesi Eğitime Katkıları	Eğitime Erişimin Arttırılması	Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırır, okullaşma oranını arttırır. Okul öncesi eğitimin önemi anlaşılır. Kaliteli eğitime erişimi kolaylaştırır. Fırsat ve imkân eşitliğinin artmasını sağlar. Sosyo-ekonomik düzeyi zayıf aile çocuklarının desteklenmesini sağlar. Erken çocukluk eğitimi konusunda farkındalığın artmasına neden olur. Sınıf mevcutlarının azalmasını sağlar.
	Çocuğun Gelişimsel Açıdan Desteklenmesi	Çocuğun bütüncül gelişimini destekler. İlkokula uyum sürecini kolaylaştırır. Hazırbulunuşluğun desteklenmesini sağlar.
Öğrenci Talebini Karşılama	Olumlu Etkiler	Eklene sınıf/okul sayısının fazlalığı olumludur. Zorunlu eğitim kapsamına alınması önemlidir.
	Olumsuz Etkiler	Katılım oranları düşük seviyede kaldı. Çocuk sayısı dikkate alınmadı. Kalabalık nüfus bölgeleri için düzenleme yapılmadı.
Okul Öncesi Eğitimin Kalite ve Niteliğine Etkileri	Olumlu Etkiler	Okullaşma oranını kısa sürede arttırır. Öğrencilere yönelik olan temel beceri ve gelişim alanlarının desteklenmesini sağlar. Sınıf mevcutlarının azalmasına sebep olur. Okul öncesi eğitimin ulaşılabilirliğinin artmasına neden olur. Çocukların eğitim hayatlarına sağlam bir temel oluşturur.
	Olumsuz Etkiler	Fiziki eksikliklerin bulunması Eğitim ortamının zenginleştirilmemesi Sisteme yeni düzenlemelerin eklenmemesi Eğitim ortamının hazır olmaması

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Öğretmenler projeyi “okul öncesi eğitime katkıları”, “öğrenci talebini karşılama” ve “okul öncesi eğitimin kalite ve niteliğine etkileri” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Değerlendirmelerinde en çok eğitime erişimin artırılması, çocuğun gelişimsel açıdan desteklenmesi, okullaşma oranlarının artırılması gibi olumlu etkilerine vurgu yapmakta ancak eğitim ortamlarının hazır olmadığı, çocuk sayısının dikkate alınmadığı ya da fiziksel eksikliklerin bulunduğu gibi olumsuz değerlendirmelere de cevaplarında yer vermektedirler. Katılımcılardan bazıları konuya ilişkin görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Tabii ki de okullaşma oranının artması daha fazla çocuğa ulaşma fırsatı demek aslında. Bakıldığı zaman okul öncesi eğitim alan bir çocukla okul öncesi eğitim almayan bir çocuk arasında fark tabii ki de göz ardı edilemeyecek düzeyde. O yüzden bence proje daha fazla çocuğa ulaşmak adına onların hem bedensel hem zihinsel hem sosyal yönden gelişimlerini desteklemek için hem ilkokula da hazır başlamaları adına büyük fayda sağlayacak bir proje olduğunu düşünüyorum.” (Ö7)

“Eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek adına atılmış bir adım. Her çocuğun eğitimden yararlanma şansı olamayabiliyor. Bu projenin bu eşitsizliği büyük oranda azaltacağına inanıyorum. Okul Öncesi Eğitimde okullaşma oranını kısa sürede artıracak ve öğrencilere yönelik olan temel beceri ve gelişim alanlarını ilerletecektir. İlkokula hazırlık süreci de kolaylaşacaktır.” (Ö4)

Öğretmen ve yöneticilerin genel olarak projeyi olumlu değerlendirmekte oldukları söylenebilir. Öğretmenler projede “okul öncesi eğitimin yaygınlaşması, erken çocukluk eğitimi konusunda farkındalığın artması, çocuğun bütüncül gelişiminin desteklenmesi” konusunda olumlu etkilerini daha çok vurguladıkları görülmektedir. Yöneticiler ise “okullaşma oranının artması, fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanması” konusundaki olumlu etkilerine daha çok değinmişlerdir. Ancak yöneticiler öğretmenlerden farklı olarak “planlama yönünden eksikliklerin bulunduğunu, yeterli kaynağın sağlanmadığı, niceliğin ön plana çıkarıldığını, nitelik yönünden eksikliklerinin bulunduğunu” ifade etmektedir. Ayrıca öğretmenler de “fiziki eksikliklere, eğitim ortamlarına yeni düzenlemeler getirmediği ve eğitim ortamının zenginleştirilmediğine” vurgu yaparak projenin olumsuz etkilerine değinmişlerdir.

2. Projenin uygulanmasındaki yönetsel süreç ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri:

Projenin uygulanmasındaki yönetsel sürece ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinin alınmasında yöneticilere “Sizden proje öncesinde görüşünüz alındı mı? Fiziksel yönden çocuk gelişimlerine göre ne gibi düzenlemeler yapıldı? Yeterli materyal desteği sağlandı mı? Öğretmen ihtiyacının karşılanması konusunda bir plan bulunuyor mu? Öğrenci kayıtlarını nasıl sağladınız?”, öğretmenlere “Projenin uygulanmasındaki süreci nasıl değerlendiriyorsunuz? Sınıf düzenlemesi fiziksel yönden çocuk gelişimine uygun mu? Yeterli materyal desteğiniz var mı? Veliler ve öğrenciler konusunda yaşadığınız herhangi bir sıkıntı oldu mu? Anasınıfının bulunduğu okulun türü nedeniyle yaşadığınız herhangi bir problem oldu mu?” gibi sorular yöneltilmiş ve alınan cevaplar tema, alt tema ve kodlarla yönetici görüşleri Tablo 4’te ve öğretmen görüşleri Tablo 5’te sunularak, katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Tablo 4. Projenin uygulanmasındaki yönetsel sürecin değerlendirilmesine ilişkin yönetici görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Karara Katılım	Olumlu Değerlendirmeler	Sınıf açılmasında görüşümüze başvuruldu.
	Olumsuz Değerlendirmeler	Zorunlu tutulduk.
		Projeye başlandıktan sonra haberimiz oldu.
Fiziki Kapasite	Olumsuz Değerlendirmeler	Yeterince bilgilendirilmedik.
		Görüşlerimiz alınmadı.
Finansman	Olumsuz Değerlendirmeler	Fiziki kapasitemiz göz önünde bulundurulmadı.
		Nakit desteği yetersizdi.
		Farklı kurumlardan destek bulmak zorunda kaldık.
Fiziksel Düzenlemeler	Olumlu Değerlendirmeler	Okul – aile birliklerinden destek talep ettik.
	Olumsuz Değerlendirmeler	Temel düzenlemeleri yaptırдық.
Öğretmen İhtiyacı	Olumsuz Değerlendirmeler	Fiziksel düzenleme, malzeme materyal desteğini yeterince alamadık.
		Ücretli öğretmen görevlendirilmesi talep ettik.
Okul Yapısı	Olumsuz Değerlendirmeler	Tayin döneminde öğretmen atamasıyla görevlendirme yapıldı.
		Giriş çıkış saatlerinde düzenleme yapmak zorunda kaldık.
	Olumlu Değerlendirmeler	Taşınmalı eğitim nedeniyle aksaklıklar yaşandı.
Veliye Ulaşma	Olumsuz Değerlendirmeler	Anasınıflarının olduğu alana sınıf ekleme yaptık.
		Anasınıfını farklı bölüme aldık.
		Veliye kendi imkânlarımızla ulaşmak zorunda kaldık. (Sosyal medya, afiş, pankart, vb.)
Okul Yapısı	Olumsuz Değerlendirmeler	MEM tarafından verilen öğrenci listesi güncel değildi.
		Öğrencilere ulaşmak için muhtarların desteğini aldık.

Yöneticiler projenin yönetsel sürecini “karara katılım”, “fiziki kapasite”, “finansman”, “fiziksel düzenlemeler”, “öğretmen ihtiyacı”, “okul yapısı” ve “veliye ulaşma” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Değerlendirmelerin çoğunlukla olumsuz yönde olduğu söylenebilir. Özellikle görüşlerinin alınmaması, finansman desteğinin yetersizliği, veliye ulaşmada yaşanan zorluklar ve okuldaki fiziksel düzenlemeler

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

gibi konulara vurgu yapmışlardır. Temel fiziksel düzenlemelerin yapılması, anasınıfını farklı bölüme alınması gibi konularda olumlu görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların konuya ilişkin bazı görüşleri şu şekildedir:

“Yönetimsel süreçte gözlemediğim aksaklıklar vardı. Bunlarda en önemlisi koordinasyon ve planlama boyutlarıydı. Örnek vermek gerekirse, ana sınıflarının bir bölümü ortaokul binalarında açıldı. Ortaokul binalarının fiziki şartları, tuvaletlerin ve lavaboların konumu, merdivenler, kapılar, aynalar, panolar, pencereler böylesi küçük yaş grupları için ideal değil. Bu bakımdan ortaokullarda açılan ana sınıflarındaki öğrencilere göre düzenleme konusunda aksaklıklar söz konusu oldu. Çünkü böylesi durumların çözümü için bir bütçe gerekiyor ve okulların kısıtlı bütçeleri ile bina tadilat ve tamiratlarının tamamlanması pek mümkün görünmüyor.” (Y9)

“Görüşümüz alınmadı. Projeyi uygulayan, uygulanma aşamasında yaşanan zorluklara çözüm bulmak için uğraşanlar bizleriz ve görüş alınmadan hazırlanan projenin eksik olacağını düşünüyorum. Sürecin gerektiği kadar başarılı yönetilmediğini düşünüyorum. Bu da projenin eksik yönlerinden kaynaklanmaktadır.” (Y3)

Tablo 5. Projenin uygulanmasındaki yönetimsel sürecin değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Planlama	Olumsuz Değerlendirmeler	Düzenlemeler aceleye getirildi.
		Yeterince bilgilendirme yapılmadı.
		Koordinasyon eksikliği vardı.
		Zamanlamada geç kalındı.
		Süreç çok belirsizdi.
		Sadece sayısal verilere önemsendi.
Fiziksel Düzenlemeler	Olumsuz Değerlendirmeler	Nitelik göz ardı edildi.
		Sınıflar yeterince büyük değil
	Olumlu Değerlendirmeler	Lavabo ve wc düzenlenmesi tamamlanmadı.
		İhtiyaç alanları büyük çocuklardan ayrı olmaması sıkıntılıydı.
Malzeme- Materyal Desteği	Olumsuz Değerlendirmeler	Sınıfın temel ihtiyaçları giderildi. (Masa, sandalye, dolap)
		Yeterince malzeme desteği sağlanmadı
		Kalitesiz malzemeler verildi.
		Materyallerin niteliği uygun değil.
Okul Yapısı	Olumsuz Değerlendirmeler	Sınıf etkinliklerini gerçekleştirmek için malzeme sağlanmadı.
		Yaşça büyük öğrencilerle bir arada bulunma sorun oluşturdu.
		Giriş – çıkış kapıları ayrılmadı.
		Bahçe kullanımı kısıtlı olmak

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

		zorunda kaldı.
Öğrenci Durumu	Olumlu Değerlendirmeler	Kayıtlı olan öğrencilerin istekli olmaları
	Olumsuz Değerlendirmeler	Sınıf mevcutlarının yeterli düzeyde olması
Veli Durumu	Olumsuz Değerlendirmeler	Okula devam etmede düzensizlik
	Olumsuz Değerlendirmeler	Velilere bilgilendirme yapılmadı. Farkındalık yaratılmadı.
	Olumlu Değerlendirmeler	Öğretmenle iş birliği yapmadan kaçındılar. Velilerden ücret talep edilmedi.

Öğretmenler projenin yönetsel sürecini “planlama”, “fiziksel düzenlemeler”, “finansman”, “malzeme- materyal desteği”, “okul yapısı”, “öğrenci durumu” ve “veli durumu” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Genel olarak düzenlemelerin aceleye getirilmesi, koordinasyon eksiklikleri, sayısal veriler önemsenirken niteliğin geri plana itilmesi, fiziksel düzenlemelerin tamamlanmaması, malzeme ve materyal konusunda desteğin yetersizliği, okulun yapısıyla ilgili yaşanan sıkıntılar, velilerin bilgilendirilmemesi gibi olumsuz değerlendirmelere cevaplarda rastlanmaktadır. Kayıtlı öğrencilerin istekli olması, velilerden ücret talep edilmemesi ve sınıfın temel ihtiyaçlarının giderilmesi konusunda olumlu ifadeler yer verilmiştir. Konuya ilişkin katılımcıların görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Sürecin tam olarak oturmadığı görüşündeyim. Güzel düşünülen proje ancak fiziki şartlar tam olarak sağlanamamış durumda. Şu an evet tam olarak oturmadığı düşüncesindeyim, bunun için ilerleyen süreci de gözlemek gerekli. Sanki biraz aceleye getirildi. Bina olarak küçük bir sınıf var ve fiziki yönden ve materyal yönünden oldukça eksikleri var. Bu eksikliklerden kaynaklı verimli ders işleyemiyorum.” (Ö1)

“Süreç hızlı ilerledi. Tam bir planlamanın yapılmadığını düşünüyorum. Sayısal olarak sınıflar tamamlanmaya çalışıldı ama içeriğe ne kadar önem verildiği tartışılır. Eğitim ile ilgili bir konunun daha ayrıntılı düşünülerek hayata geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Hele ki okul öncesi gibi hassas bir dönemdeki çocukları kapsadığını düşünürsek. Yeterli materyal desteğimiz yok. Çoğu materyali almak için kendi cebimden karşılamak durumunda kalıyorum. Yoksa derslerde yapabileceğim etkinlikleri yapabilmemin imkânı yok.” (Ö3)

Öğretmen ve yöneticilerin genel olarak projenin yönetsel sürecini olumsuz olarak değerlendirdikleri ifade edilebilir. Yöneticiler “görüşlerinin alınmaması, katılım için zorunlu tutulma, velilere kendi imkanlarıyla ulaşmak zorunda kalma, fiziki düzenlemeler ve malzeme – materyal desteğini yeterince alamama” gibi konularda olumsuz ifadeler daha çok yer vermişlerdir. Öğretmenler ise “planlamanın doğru yapılmaması, fiziki düzenleme ve malzeme- materyal eksikliğinin bulunması, velilerin yeterince bilgilendirilmemesi ve farkındalığın yaratılmaması” gibi konularda daha çok olumsuz ifadeler kullanmıştır. Yöneticiler ve öğretmenler “sınıfın temel düzenlemelerinin yapılması” konusunda olumlu olarak ortak görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler “çocukların eğitime istekli olmaları ve velilerden ücret talep edilmemesi” gibi konularda olumlu değerlendirmelere cevaplarında yer vermiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

3. Projenin uygulama sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerileri ile ilgili yönetici ve öğretmen görüşleri:

Projenin uygulanma sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerilerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin alınmasında “Proje kapsamında okulunuzda anasınıfı açtınız/ açılan anasınıfında çalışıyorsunuz. Bu süreçte yaşadığınız zorluklar neler oldu? Bu sıkıntıları nasıl çözümlediniz?” gibi sorular yöneltilmiş ve alınan cevaplar tema, alt tema ve kodlarla yönetici görüşleri Tablo 6’da ve öğretmen görüşleri Tablo 7’de sunulurken, katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Tablo 6. Projenin uygulama sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerileri ile ilgili yönetici görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar
Sorunlar	Öğrenci	Farklı kurslara (cami, özel) giden çocukları okula almak zor oldu.
		Kayıtlı olmayan öğrencilere ulaşmada sıkıntılar yaşadık. Yeterli öğrenci sayısına ulaşmak zordu.
	Öğretmen	Öğretmen görevlendirilmesi için talep oluşturduk ve bekledik.
	Veli	Veliler okul öncesi eğitimine yeterince önem vermiyor. İsteksiz velilerin ikna edilmesi için uğraştık. Veli iletişim numaralarına ulaşamadık.
		Kayıt alanında ev ziyaretleri yapmak zorunda kaldık.
	Fiziksel	Fiziki eksiklikler yeterince giderilmedi.
Yönetimsel	Ara dönemde başlatıldı. Proje hakkında yeterli bilgilendirme yapılmadı. Uygulayıcılar planlamaya dâhil edilmedi.	
	Öğretmen	Öğretmen görevlendirmelerinin planlanmasını önceden yapılmalı
Öneriler	Veli	Proje öncesinde velilerin okul öncesi eğitimin önemi konusunda bilgilendirilmesi gerekli Duyuruların yapılarak velilerin okula yönlendirilmeli
		Fiziksel
	Yönetimsel	Yöneticilerin sürece dâhil edilmesi Yöneticilerin uygulama öncesinde proje konusunda bilgilendirilmeli Projenin başlatılmasında zamanlama iyi seçilmeli

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Yöneticiler projenin uygulama sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerilerini “sorunlar” ve “öneriler” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Sorunları çoğunlukla öğrenci kaydı alma, veliye ulaşma ve veliyi ikna etme, planlamaya dahil edilmeme gibi konularda yaşadıkları söylenebilir. Yönetimsel olarak sürece dahil edilmeleri ve veli bilgilendirmesinin yapılması gibi konularla ilgili önerilere sıklıkla cevaplarda değinilmiştir. Bazı katılımcıların konuya dair görüşleri şu şekildedir:

“Sınıf açmaya çok aceleci davranıldı. Öğrenciler eğitim öğretim yılı başında kayıtlarını yaptırmışlardı. Bizler öğrenci bulmakta zorlandık. Dönem ortasında sınıf açmak kolay olmadı. Öğrencilerin birçoğunun camilerdeki kurslara ya da özel okullara devamı sağlanmıştı. Veli kendisine göre bir düzen kurmuştu. Veliyi bu düzeninden vazgeçirmek bizi zorladı. Velilerle tek tek görüşerek ikna etmeye çalıştık. Sosyal medya, muhtarlık, öğrenci velilerimizle, öğretmenlerimizden de destek alarak az da olsa sınıf açacak kadar öğrenci bulundu.” (Y7)

“Yaşadığımız en büyük sıkıntı velilere ulaşmak oldu. Ulaştığımız velilerde de öğrenciye ikna olmaması durumuyla da karşılaştık bu da bizler için uğraştırıcı oldu. Bakanlık bence bu hususta velileri belki de okul öncesinin ne kadar ehemmiyetli olduğu konusunda ikna edememiş belli ki. Çünkü ben şuna inanıyorum uzun yıllar çalışan bir idareci, öğretmen olarak bunu beklediğim için söylüyorum bizlerden bir şey talep edildiği zaman önce bizleri ikna edip inandırmaları gerekiyor. O işe inandırması lazım. Velilerimiz okul öncesi eğitimin ciddiyetine çok inanmadığı için bunları söyleyebilirim. Proje tam anlamıyla duyurulmadı. Bakanlık velileri bize gönderecekti. Biz mahalle mahalle öğrenci aramaya gitmeyecektik.” (Y10)

Tablo 7. Projenin uygulama sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerileri ile ilgili öğretmen görüşleri

Temalar	Alt Temalar	Kodlar		
Sorunlar	Yönetimsel	Dönem ortasında sınıf oluşturuldu.	Öğretmenler projenin uygulama sürecinde yaşanan zorluklar ve çözüm önerilerini “sorunlar” ve “öneriler” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Değerlendirmelerde daha çok fiziksel ve insan kaynağı sorununa vurgu yapıldığı ifade edilebilir. Yöneticilerin ve Milli Eğitim Müdürlüğü’ nün sorunların çözümü konusunda daha aktif rol oynamaları önerilerde sıklıkla belirtilmiştir. Konuyla ilgili katılımcılar şu şekilde görüşlerini	
	İnsan Kaynağı	Sınıfta yardımcı görevli bulunmaması sıkıntı yarattı.		
		Sınıf temizliği öğretmen tarafından yapılmak zorunda kaldı.		
	Fiziksel	Sınıfların küçük olması eğitimi zorlaştırdı.		
		Etkinlik için yeterli sanatsal materyal sınıfta bulunmuyordu.		
		Oyuncaklar yeterli değildi.		
Öğrenci	Donanım eksiklikleri bulunuyordu.			
	Lavabo ve Wc’ lerin düzenlenmesi yapılmadı.			
Öneriler	Yönetimsel	Oryantasyon süresinin uzamasına sebep oldu.		
	İnsan Kaynağı	Milli Eğitim Müdürlüğü’ nden daha fazla talepte bulunulmalı		
		Okul yöneticilerinden yardım istenmeli		
	Fiziksel	Yardımcı görevli bulundurulması		
		Materyal eksikliklerini tamamlanmasının sağlanması		

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

ifade etmektedir:

“Sınıfın yeterli malzemeyle donatılmaması zorluk çıkarıyor. Sınıfın fiziki problemleri devam ediyor ve diğer sınıflara göre biraz küçük. Fiziki olarak maalesef yeterli değil. Yani öğrenme merkezi yapabileceğimiz yeterli alanımız yok. Çocuklar için pek uygun bir alan olduğunu düşünmüyorum.” (Ö9)

“Tuvalet ve koridorların planı ve kapıların büyüklere göre yapılmış olması anasınıfı öğrencilerini ve öğretmenin öğrenci kontrolünü sıkıntıya sokmakta. Temizlik personelinin olmayışı işi daha da zorlaştırmakta. Çocuklar da istedikleri gibi hareket edemiyorlar.” (Ö2)

“Dönem başında bize bir materyal geldi. Ama sadece bir koli iki koli şeklinde. Ama sınıfımızda mesela minderimiz yok, yeterli araç gerecimiz yok, makas delgeç gibi sanatsal materyallerde kullanacağımız ya da oyuncak gibi materyallerimiz hala eksik. Proje kapsamında açılan sınıflarda aidat alınmıyor. Tamamen ücretsiz olması gerekiyor. Eksiklikler de bu şekilde giderilemiyor.” (Ö7)

Süreçte yaşanan sorunlara ilişkin değerlendirmelere bakıldığında yöneticilerin “veli, öğrenci” konusunda öğretmenlerin ise “fiziksel” açıdan daha çok sorun yaşadıkları görülmektedir. Yöneticiler “yeterli öğrenci sayısına ulaşma, veli iletişim numaralarına ulaşma ve kayıt konusunda velileri ikna etme, kendilerinin planlamaya dahil edilmemesi, proje hakkında yeterli bilgilendirmelerin yapılmaması, öğretmen görevlendirmesi için bekleme” gibi sorunlara cevaplarında sıklıkla yer vermektedirler. Öğretmenler “sınıfların küçük olması, etkinlik için yeterli sanatsal materyallerinin olmaması, yeterli oyuncakın bulunmaması, yardımcı görevlilerin bulunmaması” gibi sorunlara daha çok değinmektedirler. Yönetici ve öğretmenler “donanım eksiklikleri, fiziksel eksikliklerin giderilememesi, ara dönemde projenin başlatılması” gibi benzer sorunlara vurgu yapmaktadırlar. Yöneticiler “proje öncesinde bilgilendirmenin yapılması ve sürece dahil edilmeleri, zamanlamanın iyi seçilmesi, finansman desteğinin artırılması, velilerin okul öncesi eğitimi konusunda bilgilendirilerek okula yönlendirilmeleri, öğretmen görevlendirmelerinin planlamasının proje öncesinde yapılması” öğretmenler ise “Millî Eğitim Müdürlüğü’ nden daha fazla talepte bulunulması, okul yöneticilerinden yardım alınması, yardımcı görevlilerinin bulundurulması, materyal eksikliklerinin tamamlanması” gibi önerilere cevaplarında yer vermektedirler.

4. Yönetici ve öğretmenlerin projeden beklentileri hakkındaki görüşleri:

Projeden beklentilerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin alınmasında “*Projeden beklentileriniz nelerdir?*” sorusu yöneltmiş ve alınan cevaplar tema, alt tema ve kodlarla yönetici görüşleri Tablo 8’de ve öğretmen görüşleri Tablo 9’da sunulurken, katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Tablo 8. Projeden beklentilere ilişkin yönetici görüşleri

Alt Temalar	Kodlar
Eğitimsel	Okullaşma oranının artması
	Fırsat eşitliği sağlanması
	Eğitim kalitesinin artması
	Okul öncesi eğitimin öneminin anlaşılması
	Dezavantajlı bölgede bulunan çocuklara ulaşmanın artması
	Okul öncesi eğitim almayan çocuğun kalmaması
	Zorunlu eğitime başlama yaşının daha da düşürülmesi
	Toplumsal kalkınmaya katkı sağlaması
Fiziksel	Belirlenen hedeflere ulaşabilmesi
	Tüm kurumların belli bir standarda getirilmesi
	Finansal desteğin artırılması
Yönetimsel	Fiziki olanakların iyileştirilmesi
	Okul yöneticilerinin görüşlerinin alınması
	İmkânların zorlanması istenmemesi

Yöneticiler projeden beklentilerini “eğitimsel”, “fiziksel” ve “yönetimsel” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Okullaşma oranının artması, okul öncesi eğitimi almayan çocuğun kalmaması, fırsat eşitliğinin sağlanması, zorunlu eğitime başlama yaşının daha da düşürülmesi, eğitim kalitesinin artması gibi eğitimsel açıdan beklentilerinin daha çok olduğu görülmektedir. Finansal desteğin artırılması ve kendi görüşlerinin alınması gibi beklentilere de cevaplarında sıklıkla yer vermişlerdir. Katılımcıların konuya ilişkin bazı görüşleri şu şekildedir:

“Bu projeden beklentim büyük. Çünkü okul öncesi eğitim ile ilgili yapılan çalışmalara göz attığımda okul öncesi eğitimin bireyin sonraki eğitim yıllarını etkilediğini görüyorum. Akademik başarı, bilişsel ve duyuşsal beceriler, duygusal ve sosyal yönler gibi pek çok alanda okul öncesi eğitim alan öğrenciler son derece avantajlılar. Böylesi fayda sağlayan bir uygulamanın her öğrenciye ulaşması gerekiyor. Avrupa’da okul öncesi eğitim yaşı iki buçuk üç yaşa kadar düşmüş durumda. Okul öncesi eğitimde okullaşma oranını artırdığımız zaman, fırsat eşitliğini sağladığımız zaman uzun vadede toplumsal kalkınmaya katkı sağlayacağını düşünüyorum. Düşüncelerim bu şekilde. Umarım bu proje amacına ulaşır ve yarım kalmaz.” (Y9)

“Okul öncesi eğitimin önemli ve kıymetli olduğunu düşünüyorum. Bu noktada hemen hemen her evin yanında ana sınıfının açılmış olmasını değerli buluyorum. Okul öncesi okullaşma oranının artması ile fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkı sağlayacağını, eğitim-öğretimin kalitesini ilerleyen süreçte artıracığını ümit ediyoruz.” (Y1)

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

Tablo 9. Projeden beklentilere ilişkin öğretmen görüşleri

Alt Temalar	Kodlar
Eğitimsel	Her çocuğun eğitime kolayca erişmesi
	Okul öncesi eğitiminin öneminin anlaşılması
	Fırsat eşitliğinin sağlanması
	Sınıf mevcutlarının azalması
	Materyallerin zenginleştirilmesi
	Okul öncesi eğitimin ön plana çıkarılması
	Okullaşma oranının artması
Fiziksel	Bağımsız anaokulu sayısının artırılması
	Gerekli alt yapının sağlanması
	Materyal ihtiyacının karşılanması
	Fiziksel alanların elverişliliğinin artırılması
Yönetimsel	Öğretmen atamasının yapılması
	MEB' in taleplere daha hızlı cevap verebilmesi
	Okul yöneticilerinin öğretmenleri desteklemesi
	Niteliğin ön plana çıkarılması
	Paydaşların görüş ve önerilerinin alınması

Öğretmenler projeden beklentilerini “eğitimsel”, “fiziksel” ve “yönetimsel” temalarıyla değerlendirmişlerdir. Okul öncesi eğitimin öneminin anlaşılması ve ön plana çıkarılması, her çocuğun eğitime kolayca erişmesi, fiziksel alanların elverişliliğinin artırılması, niteliğin ön plana çıkarılması gibi beklentilerin cevaplarda sıklıkla değinildiği görülmektedir. Gerekli alt yapı eksikliklerinin giderilmesi konusunda bakanlık tarafından daha çok destek beklendiğini de vurgulamaktadırlar. Katılımcılardan bazıları konuya ilişkin görüşlerini şu şekilde ifade etmektedir:

“Gerekli bir alt yapı, personel ihtiyacının karşılanması ve alanın fiziksel elverişliliğe sahip olması, materyal ihtiyacının karşılanması ile daha verimli bir projeye dönüşeceğini ümit ediyorum.” (Ö6)

“Yeni sınıflar fiziki açıdan yeterli olacak şekilde önceden hazırlanmış ve düzenlenmiş olmalı. Bu proje ile okul öncesi eğitimin önemini daha da ön plana çıkarmış olacaklardır ve çocuklar ilkokula hazır, daha yaratıcı kendinden emin olacaklardır. Her çocuğun okul öncesi eğitimi aldığı bireyler yetiştirmiş olacaklar bu yüzden bu proje eğitimin başlangıcı açısından oldukça önem arz etmektedir. Bu projeden en büyük beklentilerimden biri de okul öncesi öğretmen atamasının fazla olması. Alan mezunu öğretmenlerle projeyi yürütmek daha sağlıklı olur ve çocuklar için de bir avantaj olacaktır.” (Ö5)

“Anasınıfları için uygun bir bina yapımı ve materyal eksiklerinin tamamlanması. İyi bir planlamayla tam olarak yürürlüğe girmesi. Okul yöneticilerinin sıkıntılarımız konusunda bizleri desteklemesi, bakanlığın taleplerimiz konusunda daha hızlı ve duyarlı olmasını istiyorum belki bu şekilde taleplerimiz karşılanabilir. Açılan sınıfların Millî Eğitim Bakanlığı tarafından daha fazla desteklemesini bekliyorum. Sınıfların çocuklara daha uygun daha büyük, şartları

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

daha uygun şekilde yapılması çocuklar için de bizim için de daha iyi olacaktır.” (Ö8)

Öğretmen ve yöneticilerin genel olarak projeden beklentilerinin olumlu yönde olduğu ve eğitimsel yönden beklentilerinin daha fazla olduğu söylenebilir. Öğretmen ve yöneticilerin değerlendirmelerinde “okullaşma oranının artması, fırsat eşitliğinin sağlanması, okul öncesi eğitiminin öneminin anlaşılması, paydaşların görüşlerinin alınması, fiziki anlamda iyileştirmelerin yapılmasıyla gerekli alt yapının sağlanması” gibi benzer beklentilere sahip oldukları görülmektedir. Yöneticiler öğretmenlerden farklı olarak “toplumsal kalkınmaya katkı sağlaması, zorunlu eğitim yaşının daha da düşürülmesi, kurumların belli bir standarda getirilmesi, eğitimin kalitesinin artırılması” gibi konulara vurgu yapmaktadırlar. Öğretmenler ise “niteliğin ön plana çıkarılması, sınıf mevcutlarının azalması, materyal ihtiyacının karşılanması ve materyallerin zenginleştirilmesi, öğretmen atamasının yapılması, bağımsız anaokulu sayısının artırılması” gibi konuları vurgulamaktadırlar. Süreçte yaşanan sorunlar nedeniyle öğretmenler “MEB’ in taleplere daha hızlı cevap verebilmesi, okul yöneticilerinin öğretmenleri desteklemesi” gibi ifadelerle cevaplarında yer vermektedir. Yöneticiler de benzer şekilde “finansal desteğin artırılması, imkânların zorlanmasının istenmemesi” gibi ifadeleri sıklıkla cevaplarında kullanmaktadırlar.

SONUÇ

Genel olarak araştırmada öğretmen ve yöneticilerin görüşlerine göre projenin erken çocukluk eğitim politikaları açısından önemli bir adım olduğu, sürecin gerekli planlamanın tam olarak yapılmadan hayata geçirilmesinin projenin uygulanma aşamasında sıkıntılar yarattığı sonucuna ulaşıldığı söylenebilir. Araştırmaya göre projenin uygulanma aşamasında özellikle yönetimsel açıdan sorunlar yaşandığı ifade edilmektedir. Sürecin asıl yürütücüleri tarafından çok anlaşılmadığı, planlamada yaşanan eksikliklerin yönetici ve öğretmenlerin kısmen de olsa sıkıntılar yaşamasına neden olduğu söylenebilir. Uygulama sürecinde özellikle yöneticilerin görüşlerinin alınmaması, finansman desteğinin yetersizliği, veliye ulaşmada yaşanan zorluklar sıklıkla ifade edilmektedir. Usta ve Boğa (2021) yaptıkları çalışmada okul yöneticilerinin en çok veli ve öğrenci iletişimi, maddi sıkıntılar ve yasaların uygulanma durumları konusunda problem yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre oluşturulan sınıfların materyal bakımından ve fiziksel ihtiyaçları karşılamada yetersiz olduğu görülmektedir. Ayrıca anasınıflarının farklı okul türlerinde bulunması nedeniyle yaşça büyük öğrencilerle bir arada bulunma, bahçe kullanımının kısıtlı olması gibi sıkıntıları ortaya çıkardığı vurgulanmaktadır. Ağgül Yalçın ve Yalçın (2018) okul öncesi öğretmenleriyle yaptıkları çalışmada sınıfların öğrenci sayısı ve etkinlikler için yeterince büyük olmaması, çocukların kullanacağı bahçenin olmaması ve ilköğretim öğrencileriyle aynı binada anasınıflarının bulunması gibi nedenlerle sorunlar yaşandığı sonucuna varmıştır. Benzer şekilde Baştüran ve Görgü (2020) çalışmalarında devlet okullarında çalışan öğretmenlerin okulun olanakları, sınıf mevcutları ve sınıf materyalleri gibi konularda sıkıntılar yaşadığını tespit etmiştir. Ada ve ark. (2014) ise okul öncesi öğretmenlerinin en çok denetim, yardımcı personel, mesai saatleri, okul aidatları, okul bahçe alanları ve öğrenci sayıları gibi konularda sorunlar yaşadığı sonucuna varmıştır. Çalışmalarda elde edilen sonuçlar bu çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Araştırmada yaşanan sorunlarla ilgili öğretmenlerin Milli Eğitim Müdürlüğü’nden daha fazla talepte bulunma ve okul yöneticilerinden yardım isteme; yöneticiler ise velilerin okul öncesi eğitimin önemi konusunda bilgilendirilmesi, sürece kendilerinin dahil edilmesi ve finansal desteğin artırılması gibi

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

önerilerde buldukları görülmektedir. Yapılan diğer çalışmalarda ailelerin okul öncesi eğitim konusunda bilinçlendirilmesi ve eğitim masraflarının devlet tarafından karşılanması (Can ve Kılıç, 2019), okul öncesi öğretmenlerinin yaşadığı sorunlarla ilgili milli eğitim müdürlüklerinin önlem alması ve bu sorunların çözümüne yönelik önerileri önemseyen bir yönetim anlayışı geliştirmeleri (Öztürk, Kaya ve Durmaz, 2015) sonucuna varılmıştır. Çalışmalardaki sonuçlara bakılarak, sorunların çözümü konusunda yönetici ve öğretmenlere eğitim süreci içerisinde desteğin artırılması gerektiğinin vurgulandığı görülmektedir.

Araştırma sonucunda projenin niceliksel olarak hedeflenen noktaya ulaşsa da niteliksel olarak giderilmesi gereken pek çok eksiği olduğu ve sürecin niceliksel amaçlara daha çok odaklandığı ve niteliksel olarak birçok ayrıntının göz ardı edildiği görülmektedir. Türkiye'de erken çocukluk eğitim politikaları konusunda adımlar atılması ülke adına önemlidir ancak bir eğitim politikası geliştirilirken belirlenen hedeflere ulaşmada sürecin doğru planlanması ve kalite ve niteliğin öncelikli olması gerekmektedir. Bu yüzden uygulamaya geçilecek olan projelerin öncesinde konu hakkında uzmanların görüşlerinin alınarak planlamanın yapılması ve sahanın iyi değerlendirilerek projenin başlatılması ve uygulamada görev alacak kişilerin konu hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirilmesi önerilebilir. Büyük çapta başlatılan projeleri hayata geçirmeden önce pilot bölgeler seçilerek uygulamalar yapılması sonrasında ortaya çıkacak olası problemlerin fark edilmesinde veya en aza indirilmesinde fayda sağlayacaktır. Yürütülen projelerle ilgili sürecin değerlendirilmesi ve yaşanan aksaklıkların tespiti için yapılan çalışmalar ve elde edilen bulgular sorunların giderilmesi açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

AÇEV ve ERG (2016). Her çocuğa eşit fırsat: Türkiye'de erken çocukluk eğitiminin durumu ve öneriler. <https://www.acev.org/directory/her-cocuga-esit-firsat-turkiyede-erken-cocukluk-egitiminin-durumu-ve-oneriler/> adresinden 10.04.2022 tarihinde erişilmiştir.

Ada, Ş., Küçükali, R., Durdağı, A., & Dal, M. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarında yönetim sorunları. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 12(1), 32-49.

Ağgöl Yalçın, F. & Yalçın, M. (2018). Okul öncesi öğretmenlerin okul öncesi eğitimin sorunlarıyla ilgili görüşleri: Ağrı ili örneği. *İlköğretim Online*, 17 (1), 367-383. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413784>

Andrade, C. (2018). Internal, external, and ecological validity in research design, conduct, and evaluation. *Indian journal of psychological medicine*, 40(5), 498-499. https://doi.org/10.4103/IJPSYM.IJPSYM_334_18

Barnett, W. S., & Yarosz, D. J. (2007). Who goes to preschool and why does it matter? Preschool Policy Brief. Issue 7. *National Institute for Early Education Research*.

Başturan, C., & Görgü, E. (2020). Öğretmenlerin mesleki sorun tanımları: okul öncesi öğretmenleri bağlamında bir değerlendirme. *Yaşadıkça Eğitim*, 34(1), 79-98. <https://doi.org/10.33308/26674874.2020341163>

Can, E., & Kılıç, Ş. (2019). Okul öncesi eğitim: Temel sorunlar ve çözüm önerileri. *Millî Eğitim Dergisi*,

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

48(1), 483-519.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2002). *Research methods in education*. Routledge/Falmer. London and New York.

Crowe, S., Cresswell, K., Robertson, A., Huby, G., Avery, A., & Sheikh, A. (2011). The case study approach. *BMC medical research methodology*, 11(1), 1-9. <https://doi.org/10.1186/1471-2288-11-100>

Denzin, N. K. (2017). *The research act: A theoretical introduction to sociological methods*. Routledge. London and New York.

Devers, K. J., & Frankel, R. M. (2000). Study design in qualitative research--2: Sampling and data collection strategies. *Education for health*, 13(2), 263. <https://doi.org/10.1080/13576280050074543>

Flick, U. (Ed.). (2013). *The SAGE handbook of qualitative data analysis*. Sage.

Fylan, F. (2005). Semi-structured interviewing. *A handbook of research methods for clinical and health psychology*, 5(2), 65-78.

Franklin, C., & Ballan, M. (2001). Reliability and validity in qualitative research. *The handbook of social work research methods*, 4(273-292).

Günsoy, G. (2009). Beşerî sermaye ve insani gelişme için erken çocukluk eğitiminin önemi. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 4(2), 23-43.

Kaytaz, M. ve Öztürk, N. (2019). İnsani sermayeye kritik yatırım erken çocukluk eğitimi. İstanbul: SETA Yayınları

Krippendorff, K. (2003). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage publications.

Harrell, M. C., & Bradley, M. A. (2009). Data collection methods. Semi-structured interviews and focus groups. Rand National Defense Research Inst Santa Monica CA.

Ilgar, M. Z., & Ilgar, S. C. (2013). Türkiye'de erken çocukluk eğitimine genel bir bakış. *İZÜ Sosyal Bilimler Dergisi/IZU Journal of Social Science*.

MEB, (2016). Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı PISA 2015 Ulusal Raporu. http://odsgm.meb.gov.tr/test/analizler/docs/PISA/PISA2015_Ulusal_Rapor.pdf adresinden 22.09.2022 tarihinde erişilmiştir.

MEB, (2018). Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Eğitim Vizyon Belgesi. Ankara

MEB, (2022). MEB, "Temel Eğitimde 10 Bin Okul Projesi" başlattı. <https://www.meb.gov.tr/meb-temel-egitimde-10-bin-okul-projesi-baslatti/haber/25536/tr> adresinden 10.04.2022 tarihinde erişilmiştir.

Normatova, N. K. (2022). The role of play in the development of speech in preschool education. *Oriental Journal of Education*, 42-45. <https://doi.org/10.37547/supsci-oje-02-01-07>

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

OECD (2017), *Starting Strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care*, Starting Strong, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/9789264276116-en>.

OECD (2020), *Building a high-quality early childhood education and care workforce: Further results from the starting strong survey 2018*, TALIS, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b90bba3d-en>.

Okatan, Ö, (2021). PISA 2018 Türkiye okuma başarısının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (60), 331-353. <https://doi.org/10.21764/maeuefd.825174>

Öztürk, F. Z., Kaya, N., & Durmaz, E. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin görev sürecinde yaşadıkları eğitimsel sorunlar ve çözüm önerileri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(03), 68-94.

Usta, M. E. & Boğa, F. (2021). Okul yöneticilerinin okul yönetiminde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri. *Harran Maarif Dergisi*, 6 (1), 18-49.

SBB, (2019). On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023). https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/12/On_Birinci_Kalkinma_Planı-2019-2023.pdf adresinden 30.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

SBB, (2022). 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı. <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2021/10/2022-Yili-Cumhurbaşkanlığı-Yıllık-Programı-26102021.pdf> adresinden 10.04.2022 tarihinde erişilmiştir.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB] (2021). 20. milli eğitim şurası kararları. http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_12/08163100_20_sura.pdf adresinden 30.05.2022 tarihinde erişilmiştir.

Tunçeli, H. İ., & Zembat, R. (2017). Erken çocukluk döneminde gelişimin değerlendirilmesi ve önemi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 1-12.

Turhan, B., & Özbay, Y. (2016). Erken çocukluk eğitimi ve nöroplastisite. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 54-63.

Weber, R. P. (1990). *Basic content analysis* (No. 49). Sage Publications.

Zainal, Z. (2007). Case study as a research method. *Jurnal kemanusiaan*, (9), 1-6.

Millî Eğitim Bakanlığı' nın 40 Bin Yeni Anasınıfı Açma Projesinin Değerlendirilmesi

Bedriye ŞİMŞEK- Hilal KAHRAMAN

EXTENDED

Early childhood is the period in which a person develops the fastest physically, socially and mentally in terms of development. It is known that the interventions to be made in this period are important in terms of the outputs to be obtained in the future. For this reason, early childhood education is among the priority issues in terms of education policies of countries. Data obtained from international studies also support the importance of this situation. The data obtained from many studies on the importance of early childhood education have led to an increase in awareness of this issue in Turkey and it has become the primary target for every child to benefit preschool education, leading to steps and policies to be produced on the subject. In the Presidential Annual Program for the Year 2022 published by the Strategy and Budget Presidency, it is stated that it is aimed to increase children's access to education based on equality of opportunity, to include early childhood education in the scope of compulsory education for the age of 5 and to increase its quality. For this reason, in order to increase access to preschool education in the future, the Ministry of National Education aims to open 40 thousand new kindergartens, to include preschool education in the scope of compulsory education for the age of 5 and to increase the rate of schooling and the quality of schools. With this study, it was aimed to evaluate the process by taking the opinions of school administrators and preschool teachers about the effectiveness of the project to open 40 thousand new kindergartens, its adequacy in meeting the demand, the teachers, physical equipment and financing that came to the agenda with the implementation of the project.

In this study, a case study, one of the qualitative research methods, was used. The study group was determined by the criterion sampling method, one of the purposive sampling methods. In the research, the project made by the Ministry of National Education was taken as a case and working as a teacher and/or administrator in schools where kindergarten was opened within the scope of the project in Sivas city center was determined as a criterion and the opinions of 10 school administrators and 10 preschool teachers working in these schools were taken. Data were collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers. The questions in the interview form were prepared separately as administrator and teacher forms by reviewing the literature on the subject and then they were rearranged by taking the opinion of an expert faculty member on qualitative research and education policies. The obtained data were analyzed using the content analysis method. The data obtained were analyzed together by the researchers of the study by using the researcher triangulation technique and a consensus was reached on the codes, sub-themes and themes and the final form was given.

As a result of the research, it is seen that although the project reaches the targeted point quantitatively, it has many shortcomings that need to be eliminated qualitatively, the process focuses more on quantitative goals and many details are ignored qualitatively. Taking steps on early childhood education policies in Turkey is important for the country but while developing an education policy, the process should be planned correctly and quality and qualification should be a priority in reaching the determined targets. Therefore, before the projects to be implemented, it may be recommended to plan by taking the opinions of experts on the subject, to start the project by evaluating the field well and to inform the people who will take part in the implementation in detail. It will be beneficial in recognizing or minimizing the potential problems that may arise after implementation by selecting pilot regions before implementing large-scale projects. The studies carried out for the evaluation of the process related to the projects carried out and the determination of the problems experienced and the findings obtained are important in terms of eliminating the problems.